

Κλαυσίγελως

τῆς ὀργῆς

Ὁ Ἄντρέ στριφογύρισε γιὰ τελευταία φορά στὸ κρεβάτι του. Ἄνοιξε τὰ μάτια του, καθὼς ἔτριξαν τὰ ξύλα τοῦ κρεβατιοῦ. Ἀνασηκώθηκε, ψάχνοντας νὰ βρῆ μιὰν ἄνετη στάσι πάνω στὸ πρόχειρο στρώμα καὶ στὸ ἀναμφισβήτητα πρωτότυπο μαξιλάρι του, καμωμένο ἀπὸ μερικοὺς σάκκους ἀλευριοῦ. Εἶχε ξεσυνηθίσει τὸ κρεβάτι ἀπὸ μπαμποῦ. Τὶ διαφορά μὲ τὰ παρισινὰ πουπουλένια στρώματα κάτω ἀπὸ πολύχρωμες μουσελίνες.

Τὸ πῆρε ἀπόφασι πιά, ὅτι δὲν θὰ μπορούσε νὰ ξανακοιμηθῆ καὶ σηκώθηκε. Ἄνοιξε τὸ παράθυρο καὶ τοῦ ἀποκαλύφθηκε ἡ Ἀφρικανικὴ χαραυγὴ, πολὺ διαφορετικὴ ἀπ' αὐτὴν ποὺ διάβαζε σὲ βιβλία γραμμένα ἀπὸ παλαιούς κολοιολιστάς, ὅταν ἤθελε νὰ γνωρίσῃ τὴν «γῆν τοῦ λίχνου» του, στὴν Εὐρώπη. Αὐτὴ ἡ χυδαία παραδεισιακὴ εἰκόνα, κάθε ἄλλο παρά ἐξωτικὴ, ὅταν κάποιος μυστηριακὸ φῶς σπάη ὀδυνηρὰ τὸ πέπλο τῆς νύκτας, δὲν μπορεῖ νὰ σκλαβωθῆ μέσα σ' ἓνα ἄσπρο χαρτί. Ἦταν ἀνάγκη νὰ φύγῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν Ἀφρική, γιὰ νὰ τῆ ζήσει καὶ νὰ τὴν καταλάβῃ καλύτερα, αἰσθητικά, ὄχι αἰσθησιακά, ὅταν ξαναγυρίσῃ.

Ἄφησε τὸ παράθυρο ἀνοιχτὸ νὰ μπῆ δροσερὸς ἀέρας, πρὶν ὁ ἥλιος, πυριφλεγῆς ἀπὸ τὴν ἀρχή, ἀνεβῆ στὸν ὀρίζοντα καὶ τυλίξῃ τὴν γῆ μὲ ἀσφυκτικὴ ζέστη.

Κάθησε στὸ κρεβάτι του, πάνω ἀπὸ τὸ μοναδικὸ σεντόνι. Στὴν Ἀφρική ἡ ἡμέρα δὲν ἀποκαλύπτει τίς ἀμαρτίες τῆς νύκτας. Ἡ ζωὴ εἶναι ἐνιαία. Ἄναψε ἓνα τσιγάρο ἀπὸ ξένο χαρμάνι. Σὲ λίγο, ἴσως, ἔπρεπε νὰ συνηθίσῃ πιά στὰ ἐγγώρια τσιγάρα. Φύσηξε τὸν καπνὸ ψηλά, ἠδονικά. Βυθίστηκε στὶς σκέψεις του.

Θυμήθηκε, ὅταν ἦταν ἀκόμα μικρὸ παιδί, στὸ παλιὸ τους σπίτι, τὰ ἀτέλειωτα παιχνίδια καὶ τὸ βράδυ τὰ ὠραία παραμῦθια τοῦ παπποῦ γύρω ἀπὸ τὰ κάρβουνα, ποὺ ἀπόμεναν στὸ «μαφίκα». Ὁ Ἄντρέ τὰ ρουφοῦσε ὅλα αὐτὰ τὰ παραμῦθια μὲ τὴν μεταφυσικὴ ὑφή τους. Ἀκόμη καὶ ὅταν πρωτοπῆγε σχολεῖο, δὲν τόλμησε νὰ ρωτήσῃ, πῶς μιλοῦσε ἡ ἀντιλόπη. Ὅμως ρώτησε τὸν πέρ - Γκαμπέλ, πῶς ὁ Θεὸς ἔφτιαξε τὴν Εὐά ἀπὸ ἓνα πλευρὸ τοῦ Ἀδάμ καὶ τὸν διώξαν ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Ποτὲ δὲν εἶχε καταλάβει αὐτὸν τὸν γέρο - γκρινιάρη (τὸν παπποῦ), τὸν ὁποῖο ὅμως ὁ πατέρας του σεβότανε. Εἶχε τὸ ὕφος χειραφετημένου δούλου καὶ συχνὰ μὲ αὐτὸ μιλοῦσε στὸν παπποῦ. Οὔτε καὶ κατάλαβε ποτέ, γιατί, ὅταν τοῦφερνε τὸ ταμπάκο του ἀπὸ τὴν ἀγορὰ τῆς γειτονιάς, τοῦ ἔφτυνε τὸ κεφάλι. Ὁ Ἄντρέ τὸν φοβότανε, ἴσως τὸν ἀγαποῦσε. Καὶ αὐτὸς ἐπέμενε νὰ τὸν φωνάζῃ μὲ τὸνομα τοῦ χωριοῦ. Εὔρισκε τὸ «Ἄντελέ» γελοῖο. Κανένας ἀπὸ τὴν οἰκογένεια δὲν λεγόταν «Ἄντελέ».

Ὅταν πέθανε ὁ παπποῦς, μαζεύτηκε στὸ σπίτι πολὺς κόσμος. Οἱ γυναῖκες ἄρχισαν νὰ κλαῖνε τραγουδιστά. Αὐτὸ ἀνησύχησε στὴν ἀρχὴ τὸν Ἄντρέ, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἄρρεσε. Οἱ ἄνδρες μαζεύτηκαν γύρω ἀπὸ τὸ τραπέζι καὶ ἔπιναν μπίρα. Ὑστερα ἀπὸ τρεῖς μέρες ἔσφαξαν ἓνα γίδι. Φέρανε καὶ τὸ παλιὸ γραμμόφωνο. Ἐτσι ἀποχαιρέτισαν τὸν παπποῦ.

Στὸ μεταξὺ ὁ Ἄντρέ πῆγε στὸ σχολεῖο, στὸ «Institut Champagnaut». Ὁ πατέρας του ἦταν πολὺ περήφανος. Ὁ γιὸς του πήγαινε σὲ σχολεῖο, ὅπου πήγαιναν καὶ λευκοί. Ὁ Ἄντρέ ὅμως δὲν ἔμεινε πολὺ καιρὸ ἐκεῖ. Ρώταγε πολλὰ καὶ μάλλωνε μὲ τοὺς λευκοὺς. Πῆγε σ' ἄλλο σχολεῖο, τῶν μαύρων αὐτὴν τὴν φορά. Τοῦ ἄρρεσε τοῦ

Ἄντρέ προπαντὸς ὁ πέρ - Σεμπασιέν μὲ τὰ ἄσπρα τοῦ γένεια καὶ τὰ βαθειά, σκυλίσια μάτια του. Ἐγίναν καλοὶ φίλοι καὶ σὲ λίγο ὁ Ἄντρέ βοήθουσε τὴν λειτουργία. Ὁ πέρ Σεμπασιέν ἦταν πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἀνήσυχο μαθητὴ του. Ἀποφάσισε νὰ τὸν μορφώσῃ. Ὅχι, αὐτὸν δὲν θὰ τὸν ἔκανε παππᾶ.

Ἔτσι ὁ Ἄντρέ τέλειωσε καὶ τὸ γυμνάσιο (!), γαλουχημένος ἀπὸ τὶς ἀπλὲς ἀλλὰ ἀνθρωπιστικὲς ιδέες τοῦ πέρ - Σεμπασιέν. Κι' ὁ πατέρας του ἦταν ὅλο καμάρι. Δὲν ἦταν πολλοί, ἐκεῖνοι, ποὺ τὸ τέλειωναν τότε. Τὴν ἄλλη μέρα ἀνακοίνωσε στὸν γιό του, ὅτι τοῦ εἶχε βρεῖ θέσι γιὰ νὰ ἀρχίσῃ νὰ δουλεύῃ στὸ λογιστικὸ γραφεῖο, ὅπου δούλευε κι αὐτός. Ὁ πέρ - Σεμπασιέν σήκωσε ἀποφασιστικὰ τὰ χέρι του.

— Ὁ Ἄντρέ θὰ πάῃ νὰ σπουδάσῃ στὴν Εὐρώπη.

— Μὰ αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον, πάτερ μου, ψιθύρισε ὁ πατέρας του, ὅταν συνῆλθε ἀπὸ τὴν ἐκπληξι.

Σὲ τρεῖς μῆνες ὁ Ἄντρέ ἔφευγε γιὰ τὴν Εὐρώπη. Φαινότανε γελοῖος μέσα στὰ καινούργια ροῦχα ἀπὸ ἀποθήκη τῶν Ἑβραίων, ποὺ τοῦ εἶχε ἀγοράσει ὁ πέρ - Σεμπασιέν. Οἱ φίλοι του κοιτάγανε μὲ ιδιαίτερο θαυμασμὸ τὸ μακρὺ καὶ βαρὺ σακκάκι, ποὺ τοῦ χάρισε ὁ πέρ. «Θὰ τὸ χρειαστῆς», τοῦ εἶπε, «ἂν καὶ ἐκεῖ θὰ σὲ φροντίσουν καλύτερα. Εἶσαι ἀρκετὰ μεγάλος καὶ πρέπει νὰ διαχειριστῆς τὰ χρήματα, ποὺ θὰ παίρνης. Πάντως πάρε τὴν διεύθυνσι τοῦ κυρίου Μαρτέν. Θὰ σὲ βοηθήσῃ πολὺ. Δὸς του κι αὐτὸ τὸ γράμμα». Τὸν κοίταξε βαθιὰ μέσα στὰ μάτια. Τὸ χέρι του ἔτρεμε, ὅταν τοῦ κτύπησε τὸ μάγουλο καὶ ἓνας ἀναστεναγμὸς ὑπόκωφος μέσ' τὴν ἐκρηκτικὴ σιωπὴ βγῆκε σὰν λυγμὸς ἀπὸ τὸ στήθος τοῦ γέρου. «Ἄντρέ, ἐκεῖ, ποὺ θὰ πᾶς, εἶναι πολὺ διαφορετικὰ ἀπὸ δῶ. Οἱ ἄνθρωποι θὰ σοῦ φανοῦν ἀνώτεροι, ὀλοκληρωμένοι. Δὲν εἶναι. Πολλὰ εἶναι ψεύτικα, προπαντὸς ἡ ζωὴ, ποὺ κάνουν. Ἐχουν αἰχμαλωτιστῆ στὸν πολιτισμὸ τους. Ζῆσε γιὰ τὸν ἑαυτὸ σου. Ἡ μοῦρα σου εἶναι ἐδῶ. Μὴν πιστέψῃς στὶς φιλίες, ποὺ θὰ βρῆς ἐκεῖ. Γυαλίζουν πολὺ. Ἀνήκουν καὶ αὐτὲς στὶς κοινωνικὲς ὑποχρεώσεις τους. Μακριὰ ἀπὸ τὶς γυναῖκες τους. Εἶναι πολὺ διαφορετικὲς ἀπὸ τὶς δικές μας ἐδῶ. Θὰ σὲ πληγώσουν. Στὸ πανεπιστήμιο μὴν ξεχνᾶς ὅτι πᾶς, γιὰ νὰ φοιτήσῃς, νὰ γνωρίσῃς τὴν κλασσικὴ σκέψι. Ἀπλῶς νὰ τὴν γνωρίσῃς. Πρὸς Θεοῦ, μὴν παρασυρθῆς ἀπὸ τὰ ἐξτρεμιστικὰ ρεύματα, ρεύματα, ποὺ ἐπικρατοῦν στοὺς φοιτητικὸς κύκλους. Εἶναι ἀταβιστικὲς τάσεις. Ἐμεῖς ἤμασταν κάποτε οἱ ἐπαναστάτες. Ἐσὺ τι ἔχεις νὰ κληρονομήσῃς ἀπ' αὐτά; Σ' ἐσένα εἶναι ἐκφυλισμὸς ἐκτὸς θέσεως καὶ πραγμάτων. Σ' αὐτοὺς «ἐξάγνισι». Ἄντρέ ζῆσε τὴν Εὐρώπη καὶ ἴσως καταλάβῃς, γιὰ τὴν ἐγκατέλειψα».

Ὁ Ἄντρέ, ταραγμένος ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ παππᾶ, τὸν κοίταξε μὲ μελαγχολία καὶ ὑποταγή. Ὑποταγὴ στὸ τρομακτικὸ ἄγνωστο, ποὺ σκόπευε νὰ κατακτήσῃ.

Τὸ ἀπόγευμα ὁ Ἄντρέ πετοῦσε γιὰ τὴν Εὐρώπη. Ἡ ἀεροσυνοδὸς τὸν κοίταζε περίεργα, ὅταν μπῆκε, καὶ τοῦ μίλησε ἀγγλικά. Ὅταν ὁ Ἄντρέ τῆς ἐξήγησε στὰ γαλλικά ὅτι δὲν ἦταν Ἀμερικανός, παραξενεύτηκε πιὸ πολὺ. Τοῦ χαμογέλασε ἀμήχανα. Τὸ ταξίδι ἦταν μία ἀνακάλυψι γιὰ τὸν Ἄντρέ. Μιὰ φυγὴ γεμάτη πόνου καὶ ἡδυπάθεια, φόβου καὶ ἐλπίδα. Φθάσανε κάποτε κάπου. Φῶτα, πολλὰ φῶτα.

— Παρίσι; ρώτησε μὲ δισταγμὸ τὴν ἀεροσυνοδό.

— Ρώμη, τοῦ ἀπάντησε, χωρὶς θέρμη.

Ὁ Ἄντρέ ἀνατρίχιασε. Τόσο κοντὰ στοὺς αὐτοκράτορες του καὶ στοὺς ἵπποδρόμους. Καὶ δυὸ βήματα πιὸ πέρα ἢ Ἀθήνα. «Χαῖρε Καῖσαρ, οἱ μελλοθάνατοι σὲ χαιρετοῦν».

Τὸ Παρίσι εἶχε πιὸ πολλὰ φῶτα ἀπὸ τὴν Ρώμη. Ἔτσι τουλάχιστον τοῦ φάνηκε τοῦ Ἄντρέ. Φωτεινὴ πόλι, ἀκόμα καὶ τὴν νύκτα. Ἀλλὰ εἶχε ἓνα τεχνητὸ φῶς, σὰν ψεύτικο, πολὺ διαφορετικὸ ἀπὸ τῆς Ἀφρικῆς. Τοῦ ἄρεσε αὐτό. Τὸν ἐρέθιζε. Δυσκολεούτανε νὰ καταλάβῃ, πῶς θὰ μπορούσαν νὰ ὑπάρχουν σκοτεινὲς πτυχὲς σὲ τέτοια

πόλι, πού πάντοτε κατηγορούσε ό πέρ - Σεμπασιέν, αλλά και αναπολούσε ώρες, ώρες. Μετά τό κατάλαβε. Είχε φοβηθῆ τό Παρίσι.

Τηλεφώνησε στόν κύριο Μαρτέν, καθώς τοῦ εἶχε πεῖ ό πέρ - Σεμπασιέν. Ἦταν ἐκεῖ και τοῦ εἶχε γράψει ό Σεμπασιέν. Ἐρχότανε νά τόν πάρη, ἀφοῦ τόν ἔστειλε ό Σεμπασιέν. Τί παράξενος και ἅγιος ἄνθρωπος ό Σεμπασιέν ! Ἡ διαδρομή ἦταν μαγευτική γιά τόν χαμένο Ἀντρέ. "Όλα ἦσαν σάν σέ ὄνειρο, ἀνέφικτο ὄνειρο. Κόσμος, κόσμος παντοῦ, πού περπατοῦσε βιαστικά. Ποῦ πήγαινε ὄλος αὐτός ό κόσμος ; Ὁ Ἀντρέ δέν μποροῦσε νά φανταστῆ τόν ἑαυτό του ἐκεῖ μέσα νά τρέχη κι αὐτός πανικόβλητος, ὅπως αὐτή ἡ μαγνητική μᾶζα. Ἐνοιωθε σάν ἕνας φτωχός σατανᾶς, πού κάποια μαγική δύναμι τόν εἶχε πετάξει σέ μία λειτουργία ἀγγέλων. Ἀργότερα κατάλαβε, ὅτι αὐτός ἦταν ό φτωχός ἄγγελος.

Ὁ κ. Μαρτέν ὀδηγοῦσε σιωπηλά. Ἐβᾶλε τόν Ἀντρέ σ' ἕνα ξενοδοχεῖο και τοῦ εἶπε, ὅτι τήν ἄλλη θά περνοῦσε νά τόν πάρη νά φάη στό σπίτι του και νά γνωρίση τήν γυναῖκα του και τήν κόρη του. Ἐἔχασε ὅμως νά τόν ρωτήση, ἂν εἶχε φάει τό βράδυ.

Ἀλλά και ό Ἀντρέ δέν εἶχε καμμία ὄρεξι γιά φαγητό. Ἐβᾶλε τήν βαλίτσα του πάνω σ' ἕνα ὠραῖο τραπέζι και γδύθηκε. Πῆδηξε στό κρεβάτι σάν μικρό παιδί. Ἀκόμη δέν τό πίστευε. Ἄνοιξε τίς τζαμόπορτες και τόν τύλιξε ἡ βοή τῆς πόλεως. Ἡ κίνησις ἦταν ἀκόμα μεγάλη. Ποτέ δέν εἶχε δεῖ τόσα πολλά φῶτα μαζί. Περνοῦσαν ἀσταμάτητα. Ὁ Ἀντρέ ἐκείνη τήν νύκτα, στό ὄνειρό του, εἶδε αὐτοκίνητα νά στροβιλίζου μπροστά του.

Τό πρῶτό τό πρῶτο πρᾶγμα, πού εἶδε, ἦταν μία καρτέλλα πάνω στό κομοδίνο, πού ἔγραφε γιά τό πρόγευμα. Πεινοῦσε. Σημείωσε στήν καρτέλλα ὅ,τι ἤθελε και ἐπιθυμοῦσε νά δοκιμάση. Κρέμασε τήν καρτέλλα ἔξω ἀπό τήν πόρτα του και, ἀφοῦ πλύθηκε, περίμενε. Τοῦ φέρανε τό πρόγευμα και ἔφαγε μέ βουλιμία. Τέλειωνε τό τελευταῖο του ποτήρι ἀπό χυμό ἀνανᾶ, ὅταν κτύπησε τό τηλέφωνο. Ἡ δεσποινίς Μαρτέν τόν περίμενε στό μπᾶρ τοῦ ξενοδοχείου.

Περίεργος και κάπως ταραγμένος κατέβηκε. Τοῦ συστήθηκε ὡς Κατρίν. Ἐμοιαζε μέ τὰ μοντελλάκια, πού ἔβλεπε συχνά στά περιοδικά, ὅταν ἦταν ἀκόμα μικρός. Μόνο πού ἦταν πιό εὐθυμη, πιό πραγματική. Τόν ρώτησε, τί κάνει ό θεῖος Σεμπασιέν και τόν κοίταζε μέ ἐνδιαφέρον. Ὁ Ἀντρέ δέν παραξενεύτηκε, πού τόν ἔλεγε θεῖο. Στήν Ἀφρική ὄλοι οἱ γνωστοί ἦταν θεῖοι. Τοῦ εἶπε ὅτι θά πήγαιναν πρῶτα στά καταστήματα νά ψωνίσουν ροῦχα του. Ὁ κ. Μαρτέν τῆς εἶχε ἀναθέσει νά τόν κἀνη Παριζιάνο. Ἄν και ό Ἀντρέ δέν ἔβλεπε, σέ τί θά χρησίμευε αὐτό, ἐνθουσιᾶστηκε.

Ὅταν μπῆκανε στήν ἔπαυλι τῶν Μαρτέν, ό Ἀντρέ δέν θύμιζε καθόλου τόν νέο, πού θαμπωμένος κατέβαινε ἀπό τό ἀεροπλάνο.

— Λοιπόν, Ἀντρέ, πές μου τὰ νέα τοῦ αὐτοεξορισμένου ἀδελφοῦ μου, χαμογέλασε ό κ. Μαρτέν, φυσώντας τόν γαλάζιο καπνό τοῦ πούρου του μετά τό γεῦμα.

Ὁ Ἀντρέ ἔμεινε ἀποσβολωμένος. Ὁ πέρ - Σεμπασιέν δέν τοῦ εἶχε μιλήσει ποτέ γιά οἰκογένεια. Τώρα δέν ἀναρωτιότανε πλέον, γιατί ἄφησε μιᾶ ἄνετη ζωή στήν πατρίδα του και πῆγε στήν Ἀφρική. Τότε ἀναρωτήθηκε.

Ὁ Ἀντρέ ἔφυγε ἀπό τό ξενοδοχεῖο του και ἔμενε στό διαμέρισμα τῆς Κατρίν, στό Νεϊγύ, ἡ ὁποία ἔπαιρνε μέρος ἀπό τήν ὑποτροφία του, καθώς τοῦ εἶπανε. Και αὐτός πειθήνια ὑπάκουε στόν Πυγμαλιώνα του. Ὁ Ἀντρέ ἔἔχασε τίς συμβουλές τοῦ πέρ - Σεμπασιέν, πού ἐδῶ και δύο ἑβδομάδες δέν ἔπαιρνε τὰ γράμματά του. Στό μεταξύ εἶχε ἀρχίσει νά πηγαίνει στό πανεπιστήμιο. Ἦταν πρωτοετής τῆς νομικῆς στή Σορβόννη !

Ἔτσι, σιγά - σιγά, ό Ἀντρέ μπῆκε στήν τύρβη τῆς παρισινῆς κοινωνίας. Ἐπέπλευσε ; Ἀκόμη και σήμερα δέν μπορεῖ νά τό πῆ. Θέλει νά πιστεῦη, ὅτι στό τέλος τὰ κατάφερε.

Ἡ ζωὴ στὴν Εὐρώπη ἦταν μιὰ ἀλυσίδα ἀπὸ πικρὲς ἐμπειρίες καὶ ἀνακαλύψεις. Ἡ ὑποτροφία του δὲν ἦταν τίποτ' ἄλλο παρὰ ἡ περιουσία τοῦ πέρ - Σεμπασιέν, μὲ τὴν ὁποία ἔζησε σὰν ἓνας πρίγκιπας. Μὲ τὸν θάνατο τοῦ εὐεργέτου του συνῆλθε. Τὸ γράμμα, ποῦ τοῦ ἄφησε, ἦταν μιὰ κραυγὴ, μιὰ κραυγὴ ποῦ ξανακτύπησε τὶς χορδὲς τῆς ψυχῆς του. Ταράχτηκε συθέμελα τὸ εἶναι του. Ἐπὶ δύο ἐβδομάδες αἰσθανόταν ναυαγημένος. Ἀπὸ τότε δὲν ἄφησε ἢ ναυτία ποτὲ πιά τὴν ὑπόστασί του.

Ἡ παλιά του ζωὴ διαλύθηκε, ὅπως ἀκριβῶς δημιουργήθηκε. Δὲν τὸν ἐνδιέφερε πλέον αὐτὴ ἡ μικροαστικὴ ζωὴ τῶν bourgeois. Ἡ ἐπανάστασι, ποῦ ἔγινε στὴν χώρα του, ἄλλαξε ριζικὰ τὴν ζωὴ. Πέτυχε, καὶ ὁ Ἄντρέ τρελλάθηκε ἀπὸ τὴν χαρὰ του. Ἦταν «ἐλεύθερος».

Πῆρε τὸ πτυχίον τῆς Νομικῆς καὶ ὕστερα ἀπὸ μερικὰ χρόνια τὸ θέμα του γιὰ τὸ δοκτοράτο στὶς πολιτικὲς καὶ οἰκονομικὲς ἐπιστῆμες ἔκανε πάταγο. Τολμηρὸ, κινδύνευε νὰ φθάσῃ στὰ ἄκρα, καὶ ταυτόχρονα ἦταν ζωντανό, ἐπίκαιρο, μὲ τὴν σφραγίδα τῆς ἐρεῦνης.

Γύρισε πίσω θριαμβευτῆς. Νεαρὸς νέγρος, διδάκτωρ τῶν πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν, πτυχιούχος τῆς Νομικῆς στὰ καλύτερα πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης. Στὶς κρατικὲς ἐφημερίδες ἔγραφαν ἤδη : «Οἱ πρῶτοι καρποὶ τῆς ἀπελευθερώσεώς μας ἔρχονται. Ὁ Ἄντρέ Μ, ἐκ τῶν πρώτων θεμελιωτῶν τῆς νέας γενεᾶς, ἐπέστρεψε . . . ». Τώρα τοῦ φαινόταν ὅτι ἔπαιζε καὶ αὐτὸς ἰλαροτραγωδία. Τότε ὅμως πόσο τὸν εἶχε συγκινήσει ! Ἐβλεπε τὸν Αὐγουστο νὰ μπαίνει θριαμβευτικὰ στὴν Ρώμη. Τὴν ἴδια μέρα ἦρθε νὰ τὸν βρῆ ἓνας κοντὸς ἄνθρωπος, πνιγμένος μέσα στὸ μαῦρο κοστοῦμι του καὶ μὲ γυαλιστερὸ πρόσωπο.

Τοῦ πρότεινε νὰ ἐργασθῆ γιὰ τὸν «μεγάλον μας ἀρχηγόν», ὁ ὁποῖος κινδύνευε νὰ χάσῃ τὶς ἐκλογάς. Ἐφ' ὅσον θὰ ἦταν χρήσιμος, θὰ τὸν ἀντάμειβε, ὅπως ἤξερε αὐτὸς νὰ ἀνταμείβῃ. Ὁ Ἄντρέ ἔμεινε σκεπτικὸς. Εἶχε ἀκούσει ὅτι ὁ «μεγάλος μας ἀρχηγός» ἦταν ἓνας ἐξυπνὸς ἄνθρωπος. Θὰ τὸν βοηθοῦσε νὰ φτιάξῃ ἓνα κράτος σὰν κι αὐτό, ποῦ ὄνειρευόταν ὁ πέρ - Σεμπασιέν. Πόσο γελάστηκε ὅμως ! Τὸ ἔλεγε καὶ τὸ πίστευε ὅτι χάρι σ' αὐτὸν εἶχαν κερδίσει τὶς ἐκλογάς. Κατάλαβε γρήγορα τὴν ψυχοσύνη τοῦ λαοῦ καὶ ἔμαθε νὰ τὸν πλησιάζῃ. Κέρδιζε ἀμέσως τὴν ἐμπιστοσύνη τους μὲ τὸ ζεστό του ὕφος. Ὁ Ἄντρέ εἶχε μάτια, ποῦ ἐκφράζανε ἔντονα τὸν ἀνθρωπισμὸ του. Ὁ ἴδιος δὲν ἤξερε, ἂν εἶχε γίνει μισάνθρωπος. Τὰ πάντα παροδικά, ὅ,τι ἔφτιαχνε ὁ ἄνθρωπος, ἡ ἴδια ἢ ὑπαρξὴ του ἀδικαιολόγητη, χωρὶς σκοπιμότητα.

Ὅταν ἔμαθε τὰ ἀποτελέσματα, τὸν κυρίευσε ἡ μέθη τῆς νίκης. Ὁ ἀρχηγὸς ἦταν ἐξαλλὸς ἀπὸ τὴν χαρὰ του. Εἶχε νικήσει, χάρι σ' αὐτὸν τὸν δαιμόνιον νεαρό. Τοῦτος ἄξιζε ὅσο καὶ τὰ χαρτιά του. Δὲν ἦταν σὰν τοὺς ἄλλους.

Ἄλλὰ ὅταν ἡ ἡμέρα τῆς μοιρασιάς ἔφτασε, βρέθηκε ἔξω ἀπὸ τὸν κατάλογο. Ὑπῆρχαν καὶ οἱ παλαίμαχοι, «οἱ ἀγωνισταὶ τῆς ἐπαναστάσεως». Ἄλλωστε ὁ ἀρχηγὸς εἶχε πολλοὺς συγγενεῖς.

Πάνω στὴν ὀργή του ὁ Ἄντρέ ἀρνῆθηκε νὰ πάρῃ τὴν θέσι πρεσβευτοῦ, ποῦ τοῦ πρότεινε ὁ κοντὸς ἄνθρωπος μὲ τὸ μαῦρον σακκάκι καὶ τὸ γυαλιστερὸ πρόσωπο. Ἄ ! ὄχι, ὄχι αὐτό. Μὰ τί ἤθελε, τί περίμενε νὰ πάρῃ ; Οὔτε καὶ αὐτὸς ἤξερε. Πάντως ὄχι αὐτὴν τὴν παρηγοριά, ὄχι αὐτὴν τὴν ἐξορία. «Ἐκφυλισμὸς ἐκθέσεως καὶ πραγμάτων . . . »

Καὶ τώρα νὰ ποῦ εἶχε φτάσει. Νὰ πέφτῃ στὸ κρεβάτι, γιὰ νὰ προσπαθήσῃ νὰ κοιμηθῆ, ὅσο πιὸ πολὺ μπορεῖ. Αὐτὸς ὁ διαπρεπὴς ἦταν ἓνας ἀποτυχημένος, πρὶν βγῆ κιόλας στὸν στῖβο, ἓνας νεκρός.

Τὴν ἀπόφασι τὴν εἶχε πάρει. Δὲν θὰ μπορούσε ποτὲ νὰ ὑποφέρῃ ἓνα δικηγο-

ρικό γραφεῖο, στήν χώρα του κιόλας. "Όλα, όλα ἔκτος ἀπό τήν ζωή αὐτή, πού μίσησε τόσο. Γιατί νά ζήση, τότε; Ψιθύρισε τρεμουλιαστά ἕναν στίχο χαμένο στά ἀπόβαθα τῆς συνειδήσεώς του: «Τῆς ζωῆς τὸ ποτῆρι ἤπιαμε κι εἶπαμε φτάνει!».

"Όχι, ἡ ζωὴ ὑπόσχεται πολλά, γιὰ νά τὴν ἐγκαταλείψης. Σηκώθηκε καὶ ντύθηκε ἀργά. Τράβηξε τὴν μοτοσυκλέτα του, τὸ μοναδικὸ λείψανο καὶ ἐνθῦμιο ἀπὸ τὴν Εὐρώπη. Βγῆκε ἔξω στὸν δρόμο. Τὸ φῶς εἶχε διώξει πιά τὴν νύκτα. Ζητοῦσε τὴν λύτρωσί του, παντοῦ. Καὶ τώρα ἦταν σκλάβος τῆς λυτρώσεώς του. Ἦταν ἕνας δειλός, ἕνας ἀποτυχημένος. Εἶχε ἀρχίσει. Ἔπρεπε νά τελειώσῃ; Γιατί;

"Ἀναψε τὴν νευρώδη μηχανὴ μὲ κρότο. Ὁ πατέρας του βγῆκε ἀπὸ τὸ παράθυρό του μὲ τὶς ριγὲς πυτζάμες του. Σ' ὅλους τοὺς μαύρους ἄρεσαν οἱ ριγὲς πυτζάμες. Κοίταξε τὸν γιό του σιωπηλά.

— Θὰ σοῦ βροῦ ἕνα σπίτι σήμερα καὶ τὰ ὑπόλοιπα φρόντισέ τα μόνος σου, τοῦ εἶπε λακωνικά.

Ὁ Ἄντρέ κούνησε τὸ κεφάλι του. Κάθισε πάνω στήν σέλλα τῆς μοτοσυκλέτας καὶ ἔσφιξε τὰ χέρια του στὸ τιμόνι. Κοίταξε μπροστά του καὶ ξεκίνησε σὰν τρελλός.

Περνοῦσε τοὺς παλαιούς γνώριμους δρόμους μὲ τρομακτικὴ ταχύτητα. Ἔκοψε λίγο ταχύτητα μπροστά ἀπὸ τὸ παλιό τους σπίτι. Σκλάβος, σκλάβος γιὰ πάντοτε. Τὸ χέρι του ἔσφιξε νευρικά τὸ γκάτσι. Ἡ μηχανὴ τινάχτηκε μπροστά μὲ διπλάσια ταχύτητα. Πετοῦσε. Χαμογέλασε.

Ἀὔξησε ἀκόμα τὴν ταχύτητα. Ἦταν ἐλεύθερος. Μπροστά του τὸ φῶς, τὸ μέλλον. Ἐέσπασε σὲ τρανταχτὰ γέλια καὶ τὰ δάκρυα κυλοῦσαν ἄφθονα ἀπὸ τὰ μαῦρα του μάτια. Ἀπόλυτος καὶ ἐλεύθερος.

Ἡ μοτοσυκλέτα εἶχε ἀναπτύξει ὅλη τῆς τὴν ταχύτητα, ὅταν ἀπὸ τὸ στενὸ βγῆκε ἕνα λεωφορεῖο. Ὁ ὀδηγὸς χασμουριότανε ἀκόμη, ὅταν ἔνοιωσε ἕνα τράνταγμα καὶ ὕστερα ἕνα φοβερὸ κρότο. Πάτησε τὸ φρένο.

Βγῆκε ἔξω καὶ εἶδε φλόγες πίσω. Δίπλα του καιγότανε ἀκόμα μία μοτοσυκλέτα. Ἕνας ἄνθρωπος μὲ τσακισμένο τὸ κεφάλι ἦταν ξαπλωμένος στὸν δρόμο. Ἐλεύθερος καὶ ἀπόλυτος.

Ὁ λ. Κασόνγκο
Ε' Γυμνασίου (Κλασσ.)

Ἄνεμελες ὄρες